



Datum: 11 september 2025
Betreft: Adviesaanvraag Beleidskader Meedoen in Dijk en Waard
Aan: College B&W gemeente Dijk en Waard
Van: Cliënten Adviesraad Dijk en Waard
C.c.: J. Groot

Edelachtbare College,

Wij ontvingen uw boven aangehaalde adviesaanvraag per email op 3 september 2025
Het betreft de volgende stukken:

- email-bericht van J. Groot van 3 september 2025;
- beleidsregels Meedoen in Dijk en Waard;
- het eerder ingediende advies van de Cliëntenadviesraad gemeente Dijk en Waard van 17 maart 2025;
- de nadere toelichting van J. Groot op onze vergadering van 10 september 2025

De leden van onze adviesraad hebben deze stukken bestudeerd en komen tot de volgende aanbevelingen.

Inleiding

De pilot heeft laten zien dat extra voorzieningen inwoners met een laag inkomen daadwerkelijk verder helpen. Mensen konden vaker meedoen aan sport, cultuur of sociale activiteiten en gaven aan zich beter in hun vel te voelen. Dat is winst. Toch ervaren veel inwoners nog onvoldoende bestaanszekerheid. Vooral alleenstaande ouders, mensen die langdurig zonder werk zitten en inwoners met een beperking hebben structureel te maken met onzekerheid en beperkte toegang tot ondersteuning.

De stap van armoedebeloid naar Meedoen in Dijk en Waard is daarom logisch. Het gaat er niet alleen om financiële tekorten te compenseren, maar vooral om kansen te scheppen voor deelname aan de samenleving. Meedoen betekent gezien en gehoord worden, maar ook toegang hebben tot voorzieningen die het leven draaglijker maken. Ons advies is om voort te bouwen op wat al goed werkt, kritisch te kijken naar regelingen die weinig effect hebben en in te zetten op eenvoud, samenwerking en maatwerk.

Samenwerking versterken en borgen

Meedoen in Dijk en Waard kan niet zonder een stevige samenwerking. Gemeente, maatschappelijke organisaties en inwoners zelf moeten elkaar vinden om armoede en uitsluiting tegen te gaan. De bestaande samenwerking met organisaties als Humanitas, SchuldhulpMaatje, MET en Zaffier heeft al veel waarde bewezen. Het is belangrijk om deze samenwerkingsverbanden verder te verdiepen en uit te breiden met onderwijs- en zorginstellingen.

Daarnaast is het wenselijk om regionaal de krachten te bundelen. Een gezamenlijke pas voor ondersteuning of geharmoniseerde regelingen kunnen voorkomen dat inwoners verdwalen in een woud van verschillende instrumenten. Ook maatwerkbudgetten, waarmee hulpverleners in specifieke situaties direct passende steun kunnen inzetten, dragen bij aan effectiviteit en vertrouwen.

Financiële ondersteuning optimaliseren

Een stabiele financiële basis is onmisbaar om mee te kunnen doen. De DijkenwaardPas speelt hierin een belangrijke rol. Het is wenselijk het budget voor volwassenen te verhogen van 85 naar 200 euro per jaar, zodat sport, cultuur en educatie bereikbaar blijven. Voor ouderen blijft het budget van 300 euro per jaar passend, gezien hun extra kwetsbaarheid.

De uitstroombetaling vraagt om heroverweging. De huidige premie blijkt nauwelijks effect te hebben: de uitstroom naar werk nam slechts met 2,7 procent toe terwijl 3 procent het doel was. Bovendien wordt de premie pas na een jaar uitgekeerd, waardoor de directe stimulans ontbreekt. Er zijn verschillende mogelijkheden: de premie kan verlaagd worden naar 1.500 euro per persoon, volledig afgeschaft worden, of teruggebracht worden van 2.934 naar 1.500 euro om zowel besparing te realiseren als de financiële prikkel te behouden.

Ook de vrijwilligersbijdrage verdient aandacht. Vrijwilligerswerk is van grote waarde voor de samenleving en voor de participatie van inwoners zelf. Het is te overwegen de bijdrage terug te brengen naar een marktconform niveau, bijvoorbeeld 1.200 euro, zodat vrijwilligerswerk aantrekkelijk blijft en fiscale risico's worden beperkt. Een andere optie is de premie volledig af te schaffen. Dit levert een aanzienlijke besparing op, maar kan ook leiden tot minder vrijwilligers en een afname van bestaanszekerheid bij kwetsbare inwoners die van deze bijdrage afhankelijk zijn.

Naast deze regelingen is een sterkere schuldenaanpak nodig. Versnelde toegang tot schuldhulpverlening en preventieve budgetcoaching, met name voor gezinnen met jonge kinderen en ouderen, voorkomt dat problemen zich opstapelen en draagt bij aan duurzame bestaanszekerheid.

Toegankelijkheid en bereik verbeteren

Veel inwoners ervaren drempels bij het aanvragen van ondersteuning. Procedures zijn vaak ingewikkeld en niet iedereen weet de weg te vinden. Het is daarom van belang dat aanvragen eenvoudiger en digitaal toegankelijk worden, zonder bureaucratische belemmeringen. Ook kan overwogen worden om de inkomensgrens voor bijzondere bijstand te verlagen van 150 naar 120 procent van het wettelijk sociaal minimum, zodat er meer helderheid ontstaat en de uitvoering eenvoudiger wordt.

Goede communicatie speelt eveneens een rol. Het Stevig Lokaal Team kan hierbij een centrale positie innemen, samen met ervaringsdeskundigen die als ambassadeurs optreden. Door laagdrempelige bijeenkomsten te organiseren waar inwoners hun rechten en mogelijkheden leren kennen, wordt de afstand kleiner. Outreachend werken, bijvoorbeeld via wijkteams en huisbezoeken, maakt het mogelijk om juist die inwoners te bereiken die zich zelf niet melden.

Structureel en integraal beleid

Duurzaam Meedoen in Dijk en Waard vraagt om samenhang en brede draagkracht. Inwoners moeten actief betrokken worden bij het ontwikkelen van beleid. Hun ervaringen en verhalen geven inzicht in wat echt werkt. Door Meedoen in Dijk en Waard te verbinden met andere domeinen zoals de Wmo, jeugdzorg en onderwijs wordt voorkomen dat problemen zich stapelen en ontstaat er meer samenhang in de ondersteuning.

Daarnaast is het belangrijk om continu te leren en bij te sturen. Dat betekent structurele evaluatie met zowel cijfers als kwalitatieve gegevens. Verhalen van inwoners zijn minstens zo waardevol als statistieken. Alleen zo blijft het beleid responsief en toekomstbestendig.

Conclusie

De pilot heeft laten zien dat investeren in meedoen werkt. Inwoners voelen zich meer gezien, doen vaker mee en ervaren meer kwaliteit van leven. Toch zijn er nog knelpunten die vragen om keuzes en verbeteringen. De uitstroomregeling en de vrijwilligersbijdrage hebben beperkt effect en verdienen heroverweging. Tegelijk bieden uitbreiding van de DijkenwaardPas, een sterkere schuldenaanpak en laagdrempelige toegang tot hulp concrete kansen om meer inwoners te bereiken.

Door samenwerking te versterken, financiële steun te optimaliseren, toegankelijkheid te vergroten en beleid structureel te verbinden met andere domeinen, kan Dijk en Waard uitgroeien tot een voorbeeldgemeente in Meedoen. Het doel is duidelijk: een samenleving waarin iedereen, ongeacht inkomen of achtergrond, de kans krijgt om volwaardig mee te doen.

Namens CAR Dijk en Waard
Willeke Kelderman